

DỰ ÁN ĐẠI SỰ KÝ BIỂN ĐÔNG

Bản Tin Biển Đông Số 79

(04 - 11/10/2021)

**Thực hiện: Nguyễn Nhật Minh, Lê Đức Tâm, Lưu
Việt Hà, Trần Phạm Bình Minh, Phạm
Triều Nghi, Trần Bằng**

Biên tập: Vân Phạm

Tư liệu: South China Sea News

10/2021

Các cộng tác viên: TS. Nguyễn Nhật Minh & Trần Phạm Bình Minh phụ trách chuyên động Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, quan hệ Trung Quốc với Mỹ và EU. Lê Đức Tâm phụ trách theo dõi bản đồ AIS và tổng hợp thông tin thực địa và quân sự. Lưu Việt Hà phụ trách chuyên động ASEAN và đối tác, chuyên động Trung Quốc. Nghiên cứu sinh Trần Bằng phụ trách phần về sự cố tàu ngầm SSN Connecticut của Mỹ. Phạm Triều Nghi là cộng tác viên thực tập và phụ trách Quan hệ EU - Trung Quốc.

TS. Vân Phạm là thành viên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Ngoài ra, còn có sự tham gia hiệu đính của một số thành viên khác của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông – The South China Sea Chronicle Initiative (SCSCI) là một dự án độc lập, phi lợi nhuận, phi chính trị với sứ mệnh xây dựng các biên niên sự kiện, tổng hợp và hệ thống hoá tư liệu, thông tin về các chủ đề quan trọng của tranh chấp Biển Đông theo tiêu chuẩn khoa học, đa chiều. Mục đích của Dự án nhằm góp phần cung cấp tư liệu và một bức tranh tổng thể và hệ thống về diễn tiến tranh chấp Biển Đông, giúp các nhà phân tích và hoạch định chính sách có thể hiểu được thực sự bản chất tranh chấp và có những đánh giá, giải pháp đúng đắn, đem lại công bằng và hoà bình, hướng tới an ninh và hợp tác bền vững trong khu vực.

Website: <https://dskbd.org/> | Email: sukybiendong@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/daisukybiendong/>

Twitter: <https://twitter.com/TheSCSCI>

Bản tin có sự hợp tác với **nhóm South China Sea News** cùng **một số chuyên gia quốc tế**. Một số tư liệu được chia sẻ bởi TS. Nguyễn Trịnh Đôn, nhà báo Trần Lê Quỳnh, một số nhà nghiên cứu và nhà báo. Nhuận bút cho cộng tác viên và tư liệu cho bản tin được tài trợ bởi **quỹ tài chính chung của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông**, được duy trì bởi nhiều nhà tài trợ. Xem thông tin các nhà tài trợ tại <https://dskbd.org/nha-tai-tro/>. Mời cùng chung tay duy trì hoạt động của Dự án: <https://dskbd.org/tai-tro-cho-du-an/>

Các ấn phẩm của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông không nhất thiết thể hiện quan điểm của tất cả thành viên và cộng tác viên, hay các nhà tài trợ Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Bản quyền các ấn phẩm thuộc về các tác giả, dịch giả và Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Mọi sự sử dụng lại hay trích dẫn phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài

gốc trên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Sử dụng cho mục đích thương mại phải được sự đồng ý bằng văn bản của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

MỤC LỤC

I- CUỘC HỌP GIỮA CỐ VẤN AN NINH QUỐC GIA MỸ VÀ NGOẠI TRƯỞNG TRUNG QUỐC	3
Tóm tắt phía Mỹ về cuộc họp	3
Sullivan: Hoa Kỳ và Trung Quốc cần quản lý “cuộc cạnh tranh gay gắt”	3
Tường thuật phía Trung Quốc	4
Biden và Tập Cận Bình đồng ý tổ chức hội nghị thượng đỉnh trực tuyến	4
II- QUAN HỆ MỸ - TRUNG QUỐC	5
Mỹ huấn luyện quân đội Đài Loan. Trung Quốc yêu cầu Mỹ rút quân và cắt đứt ngoại giao với Đài Loan	5
Khảo sát của Hội đồng Chicago về quan điểm công chúng Mỹ đối với mối quan hệ Mỹ - Trung	6
Đại diện Thương mại Hoa Kỳ điện đàm với Phó Thủ tướng Trung Quốc Lưu Hạc, nêu quan ngại về chính sách công nghiệp và thỏa thuận giai đoạn một	6
Hoa Kỳ đình chỉ xuất khẩu vật liệu phóng xạ cho Tổng công ty Điện hạt nhân Trung Quốc trong bối cảnh lo ngại vũ khí hạt nhân	8
III- CHUYỂN ĐỘNG ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG	8
Vụ tàu ngầm hạt nhân tấn công (SSN) Connecticut của Mỹ va chạm với vật thể không xác định tại Biển Đông	8
Đài Bắc cảnh báo Trung Quốc có thể tấn công Đài Loan vào năm 2025	10
Hướng dẫn chiến lược mới của Bộ trưởng Hải quân Mỹ tập trung vào việc ngăn chặn Trung Quốc xâm lược Đài Loan	10
CIA thực hiện các thay đổi để thích ứng với các thách thức trong tương lai	11
Wendy Sherman phát biểu tại Ấn Độ và Pakistan: Hoa Kỳ phác thảo mục tiêu nhẹ nhàng hơn cho Bộ Tư	12
Lần đầu tiên Nhật Bản và Anh tổ chức tập trận tác chiến tàu ngầm	12

Tân Thủ tướng Nhật Bản và Chủ tịch Trung Quốc đồng ý về sự cần thiết của đối thoại trong điện đàm đầu tiên	13
Ngoại trưởng mới của Anh sẽ thiết lập lại chính sách đối ngoại và thương mại theo hướng củng cố các mối quan hệ mạnh mẽ hơn với số lượng các đồng minh chủ chốt ít hơn	14
Tổng thống Đài Loan phát biểu trong ngày quốc khánh: Chúng tôi sẽ không cúi đầu trước Trung Quốc	14
IV- QUAN HỆ EU - TRUNG QUỐC	15
Noah Barkin: Diễn biến tháng 9/2021	15
Trung Quốc không phải là chủ đề chính	15
Cơn giận của Pháp	16
Cơ hội đang nhanh chóng khép lại	17
Thương mại, Công nghệ & Kết nối	17
Cuộc bầu cử ở Đức	18
Người đứng đầu NATO: Trung Quốc không phải là kẻ thù	19
V- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ ĐỐI TÁC	19
Malaysia triệu đại sứ Trung Quốc để phản đối hành vi xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế	19
Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam lên tiếng về bộ phim Trung Quốc có tình tiết về cuộc chiến tranh biên giới Việt – Trung năm 1979	20
Năm quốc gia FPDA tham gia diễn tập Bersama Gold 2021 tại Biển Đông	21
Hoạt động của các tàu khảo sát, nghiên cứu khoa học của Trung Quốc ở vùng biển các nước Đông Nam Á	21
Hoạt động của tàu chiến Hoa Kỳ tại Biển Đông	23
VI- PHÂN TÍCH – BÌNH LUẬN	25
Đặng Cẩm Tú: “Trật tự quốc tế dựa trên luật lệ” và vai trò của các nước vừa và nhỏ	25
Karl Chee Leong Lee: Dự luật EAGLE của Mỹ có ý nghĩa gì với Đông Nam Á?	25
Bert Hofman: Chính sách “thịnh vượng chung” của Trung Quốc không tự nhiên mà có	26
John Lee: Kinh tế chính trị không ổn định của Trung Quốc	26

Karishma Vaswani: Trung Quốc thay đổi: Chính sách “thịnh vượng chung” của Tập Cận Bình ảnh hưởng thế nào đến thế giới?	27
Peter Martin: Tại sao Trung Quốc đang làm thế giới xa lánh?	27
Aaron L. Friedberg: Điều gì đang xảy ra ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương	27
VII- NGHIÊN CỨU KHOA HỌC – BÁO CÁO CHÍNH SÁCH	29
Jeffrey Ordaniel et al. (2021) The United States and Viet Nam- Charting the Next 25 Years in Bilateral Security Relations	29
Johan Saravanamuttu (2021) Malaysia Policies and Interests in the South China Sea	30
Audrey Fritz (2021) The foundation for innovation under military-civil fusion	30
Patricia M. Thornton (2021) Through the Mirror of CCP History- Four Perspectives	31

I- CUỘC HỌP GIỮA CỐ VẤN AN NINH QUỐC GIA MỸ VÀ NGOẠI TRƯỞNG TRUNG QUỐC

Tóm tắt phía Mỹ về cuộc họp

Theo báo cáo của Nhà Trắng, ngày 6/10/2021 Cố vấn An ninh Quốc gia Jake Sullivan đã gặp Ủy viên Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Trung Quốc kiêm Chủ nhiệm Văn phòng Ủy ban Công tác Ngoại sự Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc Dương Khiết Trì tại Zurich, Thụy Sĩ. Ông Dương Khiết Trì được coi là nhà lãnh đạo ngoại giao số 1 của Trung Quốc. Cuộc gặp của họ diễn ra sau cuộc điện đàm ngày 9/9 giữa Tổng thống Biden và Chủ tịch Tập, trong đó hai bên đã thảo luận về tầm quan trọng của việc duy trì các đường dây liên lạc mở để quản lý có trách nhiệm sự cạnh tranh giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc.

Ông Sullivan đã nêu ra các lĩnh vực mà hai bên có lợi ích trong việc hợp tác cùng nhau để giải quyết và các cách quản lý rủi ro trong mối quan hệ Mỹ - Trung; đồng thời một số vấn đề mà phía Mỹ lo ngại về các hành động của Trung Quốc, bao gồm các hành động liên quan đến nhân quyền, Tân Cương, Hồng Kông, Biển Đông và Đài Loan. Ông Sullivan cho biết phía Mỹ sẽ vừa tiếp tục đầu tư tăng nội lực quốc gia và hợp tác với các đồng minh và đối tác, nhưng vẫn tiếp tục đối thoại với Trung Quốc ở cấp cao để đảm bảo cạnh tranh có trách nhiệm.

Xem thêm:

Nhà Trắng ngày 6/10/2021: [Readout of National Security Advisor Jake Sullivan's Meeting with Politburo Member Yang Jiechi](#)

Sullivan: Hoa Kỳ và Trung Quốc cần quản lý “cuộc cạnh tranh gay gắt”

Sullivan nói với các phóng viên ở Brussels: “Các cuộc đàm phán đã có kết quả theo nghĩa đó là một cơ hội thực sự, đằng sau những cánh cửa đóng kín, để thực sự đặt ra cho nhau những quan điểm và ý định khác nhau của mỗi bên.

Ông cho biết cuộc họp là một “nỗ lực hết sức để tạo ra một hoàn cảnh trong đó sự cạnh tranh này (giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc), một cuộc cạnh tranh khốc liệt, có thể được quản lý một cách có trách nhiệm và không dẫn đến xung đột hoặc đối đầu.”

Xem thêm:

Reuters ngày 8/10/2021: [U.S., China must manage 'intense competition', top Biden adviser says](#)

Tường thuật phía Trung Quốc

Tờ *Tân Hoa Xã* mô tả cuộc họp là mang tính xây dựng và có lợi cho việc tăng cường hiểu biết lẫn nhau.

Ông Dương nhắc nhở phía Hoa Kỳ cần hiểu biết sâu sắc về bản chất cùng có lợi của mối quan hệ Trung Quốc - Hoa Kỳ, hiểu đúng các chính sách đối nội và đối ngoại cũng như ý định chiến lược của Trung Quốc, đồng thời nói thêm rằng Trung Quốc phản đối việc xác định mối quan hệ Trung Quốc - Hoa Kỳ là mối quan hệ "cạnh tranh".

Ông Dương nói rằng Trung Quốc coi trọng những nhận xét tích cực của Tổng thống Mỹ Biden đưa ra gần đây về mối quan hệ Trung Quốc - Hoa Kỳ, và Trung Quốc đã ghi nhận tuyên bố từ phía Hoa Kỳ rằng Hoa Kỳ không có ý định ngăn cản sự phát triển của Trung Quốc và không tìm kiếm một "Chiến tranh Lạnh mới".

Xem thêm:

Tân Hoa Xã ngày 7/10/2021: [Senior Chinese diplomat meets U.S. national security advisor](#)

Biden và Tập Cận Bình đồng ý tổ chức hội nghị thượng đỉnh trực tuyến

Cuộc họp kéo dài sáu giờ giữa Jake Sullivan và Dương Khiết Trì kết thúc bằng một thỏa thuận về nguyên tắc rằng Tổng thống Mỹ Joe Biden và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình sẽ có cuộc họp trực tuyến vào cuối năm. Thỏa thuận là sự thừa nhận những nguy cơ của việc kéo dài một năm nhiệm kỳ tổng thống mà không có cuộc gặp chính thức giữa các nhà lãnh đạo của hai nền kinh tế lớn nhất thế giới.

Xem thêm:

The New York Times ngày 6/10/2021: [Biden and Xi Jinping of China Agree to Hold a Virtual Summit](#)

Financial Times ngày 7/10/2021: [Biden and Xi agree to hold virtual summit this year.](#)

Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

II- QUAN HỆ MỸ - TRUNG QUỐC

Mỹ huấn luyện quân đội Đài Loan. Trung Quốc yêu cầu Mỹ rút quân và cắt đứt ngoại giao với Đài Loan

Trung Quốc đã kêu gọi Mỹ tuân thủ hiện trạng và rút quân đội ra khỏi Đài Loan sau khi *The Wall Street Journal* có báo cáo rằng Mỹ đã bí mật huấn luyện các lực lượng Đài Loan trong ít nhất một năm. Báo cáo được đưa ra khi căng thẳng giữa Trung Quốc và Đài Loan gia tăng, và vào đầu năm nay, các quan chức Mỹ cho rằng một cuộc tấn công vào Đài Loan của Trung Quốc có thể xảy ra sớm hơn suy nghĩ.

"Nguyên tắc Một Trung Quốc là nền tảng chính trị của quan hệ Trung Quốc và Hoa Kỳ", phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên nói. Lưu ý rằng trong khi Trung Quốc dùng thuật ngữ "Nguyên tắc Một Trung Quốc" (The One China Principle), Mỹ chỉ dùng thuật ngữ "Chính sách Một Trung Quốc" (One China Policy).

Ông Triệu yêu cầu Hoa Kỳ phải cắt đứt quan hệ ngoại giao và hủy bỏ hiệp ước phòng thủ chung với Đài Loan và các lực lượng Hoa Kỳ phải rút khỏi Đài Loan.

Trước đó, tờ *The Wall Street Journal* dẫn lời các quan chức Mỹ cho biết, một đơn vị hoạt động đặc biệt của Hoa Kỳ và một đội lính thủy đánh bộ đã bí mật hoạt động ở Đài Loan để huấn luyện lực lượng quân sự ở đó, một phần trong nỗ lực củng cố khả năng phòng thủ của hòn đảo do lo ngại về khả năng xâm lược của Trung Quốc.

Các quan chức nói rằng khoảng hai chục thành viên của lực lượng hỗ trợ và hoạt động đặc biệt của Hoa Kỳ đang tiến hành huấn luyện các đơn vị nhỏ của lực lượng mặt đất của Đài Loan. Thủy quân lục chiến Hoa Kỳ đang làm việc với các lực lượng hàng hải địa phương trong việc huấn luyện thuyền nhỏ. Các lực lượng Mỹ đã hoạt động ở Đài Loan trong ít nhất một năm, các quan chức cho biết.

Những tiết lộ của các quan chức Mỹ đã khẳng định những nguồn thông tin được rò rỉ trước đây về sự hiện diện của quân đội Mỹ làm nhiệm vụ huấn luyện tại Đài Loan.

Heino Klinck, một chuyên gia về Đài Loan và Trung Quốc, từng là quan chức cấp cao của Lầu Năm Góc về Châu Á trong thời chính quyền Trump, cho biết việc triển khai là "thường lệ và không hề khác thường".

Xem thêm:

The Wall Street Journal ngày 7/10/2021: [US Troops Have Been Deployed in Taiwan for at Least a Year](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#)

The Hill ngày 7/10/2021: [US troops secretly training forces in Taiwan for past year: report](#)

Bloomberg ngày 8/10/2021: [China Urges US to Abide by Deal to Keep Troops Out of Taiwan](#)

Financial Times ngày 8/10/2021: [US special forces secretly train Taiwan's military](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#)

The Drive ngày 29/6/2020: [Army Releases Ultra Rare Video Showing Green Berets Training In Taiwan](#)

The Drive ngày 10/11/2020: [Taiwan Issues Rare Confirmation That US Special Operators Are Training On The Island \(Updated\)](#)

Khảo sát của Hội đồng Chicago về quan điểm công chúng Mỹ đối với mối quan hệ Mỹ - Trung

Trong khi chính quyền Biden dường như hiểu được quan điểm của người Mỹ về Trung Quốc và đổi mới trong nước để hỗ trợ khả năng cạnh tranh toàn cầu, dữ liệu bác bỏ giả định của họ rằng người Mỹ hoài nghi về thương mại và một mối với sự tham gia và lãnh đạo toàn cầu của Mỹ.

Mối quan tâm của Mỹ về sự cạnh tranh từ Trung Quốc là rất lớn: lần đầu tiên trong cuộc thăm dò ý kiến của Hội đồng, chưa đến một nửa số người Mỹ (46%) nói rằng Hoa Kỳ mạnh hơn Trung Quốc về sức mạnh quân sự. Đa số người Mỹ (40%) nói rằng Trung Quốc mạnh hơn về kinh tế so với Hoa Kỳ. Trong một sự thay đổi đáng kể so với năm 2019, phần lớn người Mỹ hiện nói rằng thương mại giữa hai quốc gia làm suy yếu an ninh quốc gia của Mỹ (58%, tăng từ 33% vào năm 2019).

Tải toàn văn báo cáo khảo sát [ở đây](#).

Đại diện Thương mại Hoa Kỳ điện đàm với Phó Thủ tướng Trung Quốc Lưu Hạc, nêu quan ngại về chính sách công nghiệp và thỏa thuận giai đoạn một

Đại diện Thương mại Hoa Kỳ Katherine Tai vào tối thứ Sáu đã nói chuyện với Phó Thủ tướng Trung Quốc Lưu Hạc lần đầu tiên kể từ khi đưa ra chiến lược mới của chính quyền đối với quan hệ thương mại Mỹ-Trung, nêu lên những lo ngại về chính sách công nghiệp của Trung Quốc và

việc thực hiện thỏa thuận giai đoạn một, Văn phòng Đại diện Thương mại Hoa Kỳ (USTR) cho biết.

Theo tường thuật của USTR, hai bên đã có một "cuộc trao đổi thẳng thắn", trong đó họ "thừa nhận tầm quan trọng của mối quan hệ thương mại song phương và tác động của nó không chỉ đối với Hoa Kỳ và Trung Quốc mà còn đối với nền kinh tế toàn cầu."

Họ đã "xem xét việc thực hiện" của thỏa thuận giai đoạn một và đồng ý tham khảo ý kiến về một số vấn đề còn tồn tại. Bà Tai cũng nêu quan ngại về "các chính sách và thực tiễn phi thị trường, kiểm soát bởi nhà nước" của Trung Quốc "đã gây hại cho công nhân, nông dân và doanh nghiệp Mỹ", theo bản tin của USTR.

Tai cũng lưu ý rằng bà mong được nói chuyện lại với Lưu "trong tương lai gần".

Trong một cuộc gọi với các phóng viên vào thứ Sáu trước cuộc điện đàm, một quan chức cấp cao của USTR mô tả cuộc họp "là cơ hội để Hoa Kỳ và Trung Quốc cam kết xây dựng một mối quan hệ thương mại được quản lý một cách có trách nhiệm, bởi vì nó không chỉ ảnh hưởng đến người dân hai nước mà còn toàn thế giới."

Tuy nhiên, USTR công nhận rằng Trung Quốc không có kế hoạch cải cách có ý nghĩa để giải quyết những lo ngại của Hoa Kỳ. Theo đó, quan chức này cho biết, "trọng tâm chính của chúng tôi sẽ là tiếp tục xây dựng khả năng tự chủ và khả năng cạnh tranh, đa dạng hóa thị trường và hạn chế tác động của các hoạt động có hại của Bắc Kinh".

Quan chức cho biết USTR không tìm kiếm một cuộc đàm phán giai đoạn hai, nhắc lại các bình luận của một quan chức chính quyền cấp cao trước bài phát biểu của Tai.

Như đã hứa trong bài phát biểu của mình, bà Tai cũng lên kế hoạch "cung cấp đánh giá về tiến độ của Trung Quốc trong việc thực hiện thỏa thuận giai đoạn một," quan chức này cho biết. Các cam kết của Trung Quốc theo thỏa thuận - bao gồm cả những cam kết liên quan đến nông nghiệp - vượt ra ngoài các cam kết mua hàng, quan chức này lưu ý.

Quan chức này cho biết Tai cũng sẽ thảo luận với Lưu các bước tiếp theo trong những tuần và tháng tới, mặc dù những bước đó có thể không được chi tiết. Tuy nhiên, những bước tiếp theo đó sẽ phụ thuộc vào phản ứng của Trung Quốc và "chúng tôi sẽ chuẩn bị để sử dụng đầy đủ các công cụ mà chúng tôi có để bảo vệ người lao động, nông dân và doanh nghiệp Mỹ khỏi các hành vi thương mại không công bằng."

Xem thêm:

Inside U.S. Trade ngày 8/10/2021: [Tai raises industrial policy, phase-one deal concerns in 'candid' call with Liu](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Hoa Kỳ đình chỉ xuất khẩu vật liệu phóng xạ cho Tổng công ty Điện hạt nhân Trung Quốc trong bối cảnh lo ngại vũ khí hạt nhân

Ủy ban Điều tiết Hạt nhân Hoa Kỳ đã dừng việc xuất khẩu các lô hàng nguyên liệu hạt nhân cho công ty hạt nhân nhà nước lớn nhất Trung Quốc, với lo ngại ngày càng tăng về việc Trung Quốc tích trữ vũ khí hạt nhân, cũng như những động thái quân sự đối với Đài Loan.

Xem thêm:

The Times ngày 6/10/2021: [US blocks radioactive fuel to China amid nuclear weapons fears](#)

Reuters ngày 5/10/2021: [U.S. suspends authority to ship nuclear materials to China's CGN](#)

III- CHUYỂN ĐỘNG ẢO ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG

Vụ tàu ngầm hạt nhân tấn công (SSN) Connecticut của Mỹ va chạm với vật thể không xác định tại Biển Đông

Truyền thông quốc tế đưa tin ngày 2/10/2021, tàu ngầm SSN Connecticut của Mỹ đã va phải vật thể ngầm không xác định hoặc không công bố trong vùng biển quốc tế thuộc Biển Đông, làm bị thương nhẹ 11 thủy thủ. Tuy tàu SSN Connecticut không yêu cầu trợ giúp nhưng tàu vẫn phải về cảng tại Guam trong trạng thái nổi¹.

Cùng vào thời gian này, 6 nước Mỹ, Anh, Nhật, Canada, Hà Lan và New Zealand cử tổng cộng 17 tàu mặt nước, trong đó có 2 tàu sân bay USS Ronald Reagan và CSS Carl Vinson của Mỹ, 1 tàu sân bay của HMS Queen Elizabeth của Anh, 1 tàu sân bay trực thăng Ise của Nhật, tiến hành tập trận ở Thái Bình Dương, ngoài khơi phía đông nam của Okinawa, Nhật Bản².

¹ <https://www.npr.org/2021/10/08/1044371468/us-navy-submarine-collision-south-china-sea-uss-connecticut>

² <https://news.usni.org/2021/10/04/u-s-u-k-aircraft-carriers-drill-with-japanese-big-deck-warship-in-the-western-pacific>

Ngày 4/10, Trung Quốc điều cùng lúc 52 máy bay, bao gồm 34 chiếc tiêm kích J-16 (phiên bản Trung Quốc của Sukhoi 27), 12 máy bay ném bom H-6 (phiên bản Trung Quốc của máy bay Tupolev Tu-16) bay vào vùng nhận diện phòng không Đài Loan. Cùng ngày, 4 chiếc J-16 tiếp tục bay vào khu vực này³. Trong 4 ngày liên tiếp, Trung Quốc đã điều khoảng 150 máy bay vào vùng nhận diện phòng không Đài Loan⁴.

Rất có thể tàu SSN Connecticut gặp nạn khi đang làm nhiệm vụ cảnh giới, bảo vệ nhóm tàu tác chiến sân bay của Mỹ đồng thời do thám các động thái của các quốc gia ven bờ, đặc biệt là Trung Quốc. « Vật thể không xác định » mà SSN Connecticut đâm phải có thể là phương tiện ngầm đối phương, vách núi ngầm dưới biển hoặc thậm chí chính các phương tiện ngầm của các quốc gia đồng minh khác. Nếu vụ va chạm xảy ra ở độ sâu nhỏ, có thể « vật thể không xác định » là tàu mặt nước. Các khả năng trên đều có thể xảy ra do trong lịch sử đã có những trường hợp như vậy. Ví dụ :

- Va chạm giữa 2 tàu ngầm trong cùng lực lượng : Năm 1998, hai tàu ngầm Mỹ, một SSBN (tàu ngầm hạt nhân phóng tên lửa đạn đạo chiến lược) và một SSN, đâm vào nhau gần đảo Long Island, New York⁵
- Va chạm giữa 2 tàu ngầm của 2 quốc gia đồng minh : Năm 2009, mũi tàu SSBN của Pháp đâm phải sườn tàu ngầm SSBN của Anh trên Đại Tây Dương⁶.
- Va chạm với vách núi ngầm : Năm 2005, tàu SSN Sans Francisco của Mỹ đâm vào núi ngầm dưới biển Thái Bình Dương ở độ sâu chưa tới 200m⁷.
- Va chạm giữa 2 tàu ngầm thuộc 2 quốc gia đối địch : Năm 1992, tàu ngầm Mỹ SSN Baton Rouge khi đang vào do thám sát cảng Murmansk của Nga, ở độ sâu khoảng 20m trong vùng nước nông, bị tàu ngầm SSN Kostroma của Nga nổi lên trúng bụng⁸.
- Va chạm giữa tàu ngầm và tàu nổi : tháng 2, 2021, tàu ngầm thông thường (SSK) của Nhật va chạm với tàu hàng trên biển Nhật Bản⁹.

³ <https://www.aljazeera.com/news/2021/10/4/china-flies-56-aircraft-near-taiwan-in-latest-record-incursion>

⁴ <https://www.bbc.com/news/world-asia-58794094>

⁵ <http://edition.cnn.com/US/9803/19/briefs.pm/subs.collide/index.html>

⁶ <https://www.theguardian.com/uk/2009/feb/17/nuclear-submarine-collision>

⁷ <https://www.popularmechanics.com/military/navy-ships/a24158/uss-san-francisco-mountain-incident/>

⁸

<https://nationalinterest.org/blog/buzz/nuclear-submarine-crash-us-and-russian-submarine-smashed-each-other-72121>

⁹

<https://www.defensenews.com/naval/2021/02/10/with-japanese-sub-damaged-in-collision-where-does-maritime-readiness-stand/>

<https://www.thedrive.com/the-war-zone/39137/check-out-the-damage-to-this-japanese-submarine-after-it-collided-with-a-cargo-ship>

Đài Bắc cảnh báo Trung Quốc có thể tấn công Đài Loan vào năm 2025

Bộ trưởng Quốc phòng Đài Loan Khâu Quốc Chính mới đây đã cảnh báo Trung Quốc hoàn toàn có khả năng tấn công Đài Loan vào năm 2025 sau khi ghi nhận gần 150 máy bay quân sự của Trung Quốc hoạt động trên không phận quốc tế gần Đài Loan từ ngày 1 đến 4/10 vừa qua. Đây là thông điệp rõ ràng đầu tiên của chính quyền Đài Bắc về nguy cơ chiến tranh giữa hai bờ eo biển Đài Loan trong bối cảnh căng thẳng ngày càng gia tăng giữa hai bên. Theo Bộ Quốc phòng Đài Loan, 672 máy bay quân sự Trung Quốc đã đi vào vùng nhận dạng phòng không của Đài Loan kể từ đầu năm 2021, vượt xa con số 380 chiếc vào năm 2020. Trong diễn biến liên quan, ngày 5/10, Tổng thống Đài Loan, bà Thái Anh Văn đã đưa ra lời kêu gọi khẩn cấp “nếu Đài Loan sụp đổ, hậu quả sẽ thảm khốc đối với hòa bình khu vực và hệ thống liên minh dân chủ”.

Trong cuộc phỏng vấn với báo chí, Bộ trưởng Ngoại giao Đài Loan Ngô Chiêu Nhiếp cho biết Đài Bắc đang chuẩn bị cho cuộc chiến tiềm tàng với Trung Quốc đồng thời cảnh báo Bắc Kinh có thể bị tổn thất nặng nề nếu tấn công Đài Loan.

Trong khi đó, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã chỉ thị cho quân đội nước này gia tăng áp lực quân sự ở khu vực tây nam Đài Loan trong cuộc họp gần đây của Quân ủy Trung ương. Chỉ thị được đưa ra sau cuộc tập trận chung của sáu quốc gia bao gồm cả Hoa Kỳ và Nhật Bản diễn ra gần Đài Loan vào đầu tháng này với sự tham gia của ba tàu sân bay. Ông Tập cho rằng các cuộc tập trận ở phía tây nam Okinawa là nhằm ngăn chặn Trung Quốc “thống nhất” Đài Loan và giành quyền kiểm soát quần đảo Senkaku hiện do Tokyo kiểm soát nhưng Bắc Kinh cũng tuyên bố chủ quyền.

Xem thêm:

Financial Times ngày 6/10/2021: [Taipei warns that China will be able to invade Taiwan by 2025](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Japan Times ngày 5/10/2021 [China's Xi instructs military to increase pressure near Taiwan](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

The Hill, ngày 4/10/2021, [Taiwan preparing for possible war with China](#)

Hướng dẫn chiến lược mới của Bộ trưởng Hải quân Mỹ tập trung vào việc ngăn chặn Trung Quốc xâm lược Đài Loan

Bộ trưởng Hải quân Mỹ Carlos Del Toro đã công bố một tài liệu hướng dẫn chiến lược cho Lữ đoàn Thủy quân Lục chiến trong tuần này nêu rõ cách thức Hải quân Hoa Kỳ và Lực lượng Thủy

quân Lục chiến Hoa Kỳ sẽ duy trì ưu thế hàng hải trên toàn cầu, tăng cường quan hệ đối tác chiến lược và trao quyền cho mọi người để chống lại Trung Quốc.

Hải quân Hoa Kỳ đang đầu tư vào các nhà máy đóng tàu và kho bảo trì cũng như các thiết bị hỗ trợ khác để đảm bảo trang bị vũ khí trong tình trạng sẵn sàng chiến đấu. Trong bài giảng tại Học viện Hải quân vào tối 5/10/2021, ông Del Toro nói để đối phó với Trung Quốc, điều “cực kỳ quan trọng” đối với Hải quân là xây dựng quan hệ đối tác với các nước Australia, Ấn Độ, Philippines, Indonesia và các nước khác tại Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương đang bị “đe dọa” đồng thời cung cấp vũ khí và công nghệ quân sự cần thiết để Đài Loan có thể tự vệ. Ông Del Toro cho biết thêm, Hải quân Hoa Kỳ cần hiện diện không chỉ ở Biển Đông mà trên toàn cầu.

Hướng dẫn chiến lược mới của Hải quân Hoa Kỳ cũng đã liệt kê bốn thách thức cấp bách nhất mà Bộ Hải quân phải đối mặt là Trung Quốc, văn hóa, biến đổi khí hậu và Covid-19 trong đó thách thức dài hạn mà Trung Quốc đặt ra là đáng kể nhất với sự mở rộng về quy mô và khả năng của PLAN để trở thành hạm đội lớn nhất thế giới. Đây là lần đầu tiên trong ít nhất một thế hệ, Hải quân Hoa Kỳ có một đối thủ chiến lược sở hữu năng lực hải quân “ngang tầm” và tích cực sử dụng lực lượng để thách thức các nguyên tắc, quan hệ đối tác và thịnh vượng của Hoa Kỳ. Ngoài ra, hướng dẫn chiến lược cũng nêu rõ tầm nhìn trong việc xây dựng, đào tạo và trang bị lực lượng hải quân mạnh nhất thế giới nhằm hỗ trợ các ưu tiên an ninh quốc gia của Tổng thống Biden và Chiến lược quốc phòng sắp tới của Bộ trưởng Austin.

Del Toro nói mục tiêu mong muốn không phải là chống lại Trung Quốc mà là ngăn cản Trung Quốc thực hiện những gì nước này đang cố gắng hoàn thành, bao gồm cả việc xâm chiếm Đài Loan. Ông cho biết ưu tiên hàng đầu trong chỉ đạo chiến lược của ông là đưa ra quyết định cứng rắn về cách chi tiêu quỹ quốc phòng hạn chế theo những cách có thể răn đe Trung Quốc.

Xem thêm:

[Carlos Del Toro \(2021\) One Navy - Marine Corps Team - Strategic Guidance From The Secretary of the Navy](#)

Defense News ngày 5/10/2021: [Navy secretary's new strategic guidance focuses on deterring China from invading Taiwan](#)

CIA thực hiện các thay đổi để thích ứng với các thách thức trong tương lai

Giám đốc Cơ quan Tình báo Quốc gia Mỹ Burns đã thông báo về việc thành lập Trung tâm Sứ mệnh Trung Quốc (China Mission Center - CMC) để giải quyết thách thức toàn cầu do Trung

Quốc đặt ra, vốn tác động tới tất cả các lĩnh vực sứ mệnh của Cơ quan. Nhấn mạnh rằng mỗi đe dọa đến từ Chính phủ chứ không phải người dân Trung Quốc, Giám đốc Burns giải thích rằng trung tâm sứ mệnh mới sẽ thống nhất phản ứng của toàn bộ Cơ quan và công việc đặc biệt mà CIA đang làm để chống lại đối thủ quan trọng này. Giám đốc Burns cho biết: “CMC sẽ tăng cường hơn nữa công việc tập thể của chúng tôi đối với mỗi đe dọa địa chính trị quan trọng nhất mà chúng ta phải đối mặt trong thế kỷ 21, một chính phủ Trung Quốc ngày càng đối địch.”

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên nói với các phóng viên rằng Trung tâm này của CIA là một sự phản ánh điển hình cho tâm lý Chiến tranh Lạnh của Hoa Kỳ.

Xem thêm:

CIA ngày 7/10/2021: [CIA Makes Changes to Adapt to Future Challenges](#)

CGTN ngày 8/10/2021: [China slams CIA's China Mission Center, says it reflects Cold-War mentality](#)

Wendy Sherman phát biểu tại Ấn Độ và Pakistan: Hoa Kỳ phác thảo mục tiêu nhẹ nhàng hơn cho Bộ Tứ

Trong chuyến thăm Ấn Độ và Pakistan vào tuần trước, Thứ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ Wendy Sherman cho biết Bộ Tứ là một tổ chức “phi quốc phòng, phi quân sự”, và mục đích của Bộ Tứ là hợp tác về những vấn đề được coi là “nhẹ nhàng hơn”.

“Bộ Tứ là [một] phương tiện hoạt động chủ yếu trong các lĩnh vực an ninh phi quân sự, phi quốc phòng. Những điều chúng ta cùng nhau làm về vắc xin, cơ sở hạ tầng, chuỗi cung ứng, công nghệ và khí hậu - tất cả những lĩnh vực tư duy tương lai mà chúng ta cần để đạt được sự tự tin và đảm bảo an ninh cho người dân của mình,” bà Sherman nói tại một sự kiện do tổ chức tư vấn Ananta tổ chức ở Mumbai.

Xem thêm:

The Hindu ngày 11/10/2021: [U.S. outlines a softer focus for Quad](#)

Lần đầu tiên Nhật Bản và Anh tổ chức tập trận tác chiến tàu ngầm

Theo tờ South China Morning Post, cuộc diễn tập 2 ngày tại vùng biển Nhật Bản vào tháng trước được cho là có sự xuất hiện của HMS Artful, một tàu ngầm chạy bằng năng lượng hạt nhân hiện đại của Anh lần đầu tiên được triển khai hoạt động ở Châu Á - Thái Bình Dương như một phần

của lực lượng đặc nhiệm Hải quân Hoàng gia Anh với trung tâm là tàu sân bay HMS Queen Elizabeth.

Mục tiêu của cuộc tập trận, theo Bộ Quốc phòng Nhật Bản, là để “nâng cao kỹ năng chiến thuật” của Lực lượng Phòng vệ Hàng hải của nước này, “tăng cường hợp tác” với Hải quân Hoàng gia Anh, và hiện thực hóa “một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở.”.

Xem thêm:

The South China Morning Post ngày 6/10/2021: [First Japan-UK submarine warfare exercise held with China in its sights](#)

Tân Thủ tướng Nhật Bản và Chủ tịch Trung Quốc đồng ý về sự cần thiết của đối thoại trong điện đàm đầu tiên

Tân Thủ tướng của Nhật Bản Fumio Kishida hôm thứ Sáu ngày 8/10/2021 cho biết ông đã đồng ý trong cuộc hội đàm đầu tiên với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình kể từ khi nhậm chức về sự cần thiết phải tiếp tục đối thoại trong tương lai về các vấn đề cùng quan tâm.

Kishida cho biết các vấn đề mà ông đã nêu ra trong cuộc điện đàm 30’ bao gồm các đảo tranh chấp mà ở Nhật Bản được gọi là Senkaku và ở Trung Quốc là Điếu Ngư, vấn đề Bắc Triều Tiên, cũng như các hành xử của Bắc Kinh đối với Hồng Kông và người Duy Ngô Nhĩ ở Tân Cương. Ông không nói chi tiết về những gì đã được nói.

Tờ Nhân dân Nhật báo cho biết ông Tập đã nói với Kishida trong cuộc điện đàm rằng hai quốc gia nên xử lý các vấn đề nhạy cảm như Đài Loan "một cách hợp lý".

Chính phủ mới của ông Kishida hôm thứ Ba đã phát đi tín hiệu về lập trường quyết đoán hơn đối với lập trường của Trung Quốc về vấn đề Đài Loan tự trị, cho thấy Tokyo sẽ chuẩn bị cho "nhiều kịch bản khác nhau", đồng thời tái khẳng định mối quan hệ an ninh chặt chẽ với Hoa Kỳ.

"Hiện tại, quan hệ Trung Quốc-Nhật Bản có cả cơ hội và thách thức", nhật báo dẫn lời ông Tập nói với Kishida.

Ông Tập cũng nói với ông Kishida rằng Trung Quốc và Nhật Bản nên tích cực tăng cường đối thoại và phối hợp chính sách kinh tế cũng như thúc đẩy hợp tác khu vực, *tờ Nhân dân Nhật báo* đưa tin.

Xem thêm:

Reuters ngày 8/10/2021: [China's Xi, Japan's new PM hold first talks, agree on need for dialogue](#)

Reuters ngày 5/10/2021: [Japan signals more active role on China's tough stand on Taiwan](#)

Ngoại trưởng mới của Anh sẽ thiết lập lại chính sách đối ngoại và thương mại theo hướng củng cố các mối quan hệ mạnh mẽ hơn với số lượng các đồng minh chủ chốt ít hơn

Theo *Financial Times*, tân Ngoại trưởng Liz Truss sẽ tập trung nỗ lực ngoại giao của mình vào các khu vực có ảnh hưởng lớn nhất đến lợi ích an ninh và thương mại của Anh. Truss được cho là đang tăng cường chú ý đến các mối quan hệ an ninh và thương mại ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, với Ấn Độ, Nhật Bản, Indonesia, cũng như Australia là những nước nằm trong số những quốc gia mà bà sẽ hướng tới xây dựng mối quan hệ tốt hơn.

Xem thêm:

Financial Times ngày 10/10/2021: [Liz Truss plotting reset of UK foreign and trade policy in style of Aukus deal](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Tổng thống Đài Loan phát biểu trong ngày quốc khánh: Chúng tôi sẽ không cúi đầu trước Trung Quốc

Đáp lại những lời đe dọa lặp đi lặp lại từ các nhà lãnh đạo Trung Quốc rằng một ngày nào đó họ sẽ chiếm Đài Loan - bằng vũ lực nếu cần - bà Thái Anh Văn nói rằng Đài Loan có quyết tâm bảo vệ chính mình và tương lai của mình. Tương lai của Đài Loan "phải được quyết định phù hợp với ý chí của nhân dân Đài Loan."

Bà Thái kêu gọi xây dựng sự đồng thuận xung quanh bốn cam kết - (1) một hệ thống hiến pháp tự do và dân chủ; (2) Đài Loan và Trung Quốc không nên phụ thuộc vào nhau; (3) chống lại sự thôn tính hoặc xâm phạm chủ quyền của hòn đảo và (4) tương lai của Đài Loan được quyết định theo ý muốn của người dân.

Bà cho biết bốn cam kết là "điểm mấu chốt và là mẫu số chung mà người dân Đài Loan đã đưa ra cho chúng tôi."

Bài phát biểu của ông Tập hôm thứ Bảy đã khơi gợi niềm tin của nhà lãnh đạo cách mạng Tôn Trung Sơn rằng "thống nhất là hy vọng của tất cả công dân Trung Quốc" và thất bại sẽ dẫn đến

“đau khổ”. Các cuộc khảo sát của Chính phủ Đài Loan cho thấy dưới 10% cư dân Đài Loan ủng hộ việc thống nhất.

Xem thêm:

The Guardian ngày 9/10/2021: [Nguyên văn phát biểu của Tập Cận Bình về thống nhất Đài Loan](#)

The Wall Street Journal ngày 10/10/2021: [China's Xi Emphasizes 'Peaceful Reunification' With Taiwan, Days After Record Show of Force](#)

Bloomberg ngày 10/10/2021: [Taiwan's Tsai Sees Unprecedented Tests, Will Resist Pressure](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

South China Morning Post ngày 10/10/2021: [Taiwan must 'resist annexation', Tsai Ing-wen says](#)

The Times ngày 11/10/2021: [Taiwan will not bow to China, vows Tsai Ing-wen during national day celebrations](#). Một bản toàn văn được lưu trữ [ở đây](#).

IV- QUAN HỆ EU - TRUNG QUỐC

Noah Barkin: Diễn biến tháng 9/2021

Trung Quốc không phải là chủ đề chính

Sau nhiều tháng, lãnh đạo 27 nước thành viên Liên minh Châu Âu đã có cuộc họp về Trung Quốc vào ngày 5/10/2021 vừa qua. Brussels đã chuẩn bị một văn bản đặc biệt về Trung Quốc để cung cấp cho cuộc tranh luận. Ý tưởng là nhằm có cuộc trao đổi cấp cao đầu tiên về chiến lược của Trung Quốc trong năm nay. Tuy nhiên, kế hoạch này vẫn chưa được diễn ra trong vài tuần gần đây. Trung Quốc vẫn là chủ đề được nhắc đến nhưng không phải là trọng tâm trong bữa tối không chính thức của các nhà lãnh đạo ở Slovenia vào hôm thứ Ba. Thay vào đó, theo yêu cầu của Pháp, diễn biến gần đây ở Afghanistan và thỏa thuận sản xuất tàu ngầm giữa 3 nước Úc, Mỹ, Anh đã khiến cho các nhà lãnh đạo Châu Âu chú trọng xem xét về “Vị trí của Châu Âu trên trường quốc tế.” “Dự định ban đầu của Liên minh Châu Âu là thảo luận về chiến lược của Trung Quốc nhưng sau đó đã được thay đổi,” một quan chức cấp cao đã nói với tôi. “Lại một lần nữa, chúng ta cần bàn về những vấn đề cấp bách trước mắt hơn là những vấn đề có xu hướng rộng hơn.”

Sau sáu tháng đầu tiên biên đạo công phu của chính sách ngoại giao của chính quyền Biden về Trung Quốc, hai tháng qua là một thảm họa khi nhìn qua lăng kính của mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương. Hội đồng Thương mại và Công nghệ (TTC) giữa Mỹ và Liên minh Châu Âu vẫn diễn ra vào ngày 29/9 vừa qua bất chấp việc Pháp thúc đẩy trì hoãn cuộc họp và hủy bỏ tuyên bố chung. Nhưng những người ủng hộ một chương trình nghị sự xuyên Đại Tây Dương mạnh mẽ về Trung Quốc không thấy phần khởi về các sự kiện gần đây - ngay cả khi họ nhìn nhận việc rút quân khỏi Afghanistan là cần thiết và việc Australia nắm lấy liên minh quốc phòng với Hoa Kỳ là điều dễ hiểu. Quan chức cấp cao của EU cho biết: “Chỉ có một người chiến thắng trong tất cả những điều này và đó là CHND Trung Hoa”.

Cơ giận của Pháp

Washington đang cố gắng hàn gắn quan hệ với Pháp sau khi Mỹ không thông báo cho Pháp về thỏa thuận tàu ngầm. Joe Biden, với tư cách là Tổng thống Mỹ, đã gần như đưa ra lời xin lỗi công khai trong một tuyên bố chung với Pháp sau cuộc điện đàm với Tổng thống Pháp - Emmanuel Macron ngày 22/9. Các nhà lãnh đạo Bộ Tư tuyên bố công khai ủng hộ chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Liên minh Châu Âu. Đại sứ quán Pháp Philippe Etienne sẽ trở lại Mỹ và có cuộc gặp gỡ với Cố vấn An ninh Mỹ Jake Sullivan để tiến hành “các cuộc tham vấn trong một loạt các vấn đề về chiến lược của hai quốc gia”. Theo một nguồn tin mà tác giả được biết: Tổng thống Biden sẽ đến thăm Paris vào cuối tháng này trước khi đến dự Hội nghị Thượng đỉnh G20 tại Rome nhưng đừng ai trong chính quyền Washington nghĩ rằng đó là cách để “xoa dịu” Pháp.

Maurice Gourdault-Montagne - cựu Đại sứ Pháp tại Trung Quốc, Đức, Anh và Nhật Bản và cũng là Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Pháp đến năm 2019 mô tả liên minh AUKUS giữa 3 nước Mỹ - Anh - Úc là một “làn sóng chấn động.” Ông cho rằng Paris sẽ phản kháng mạnh mẽ áp lực của Mỹ nhằm tái tập trung NATO vào vấn đề Trung Quốc: “Chúng ta có cần tập hợp tất cả các nước lại và sát cánh với Mỹ để tấn công Trung Quốc không? Không.” Một nhà ngoại giao khác của Pháp đã bác bỏ quan điểm cho rằng Paris và Washington sẽ vượt qua được vụ việc AUKUS. Theo tác giả được biết, Pháp đang cân nhắc việc tổ chức sự kiện bàn về những diễn biến chính ở khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương vào tháng 2 để nhấn mạnh vai trò Chủ tịch Hội đồng Liên minh Châu Âu của mình. Đừng mong đợi sẽ Anh và Úc sẽ được mời. Paris đang “đóng băng ngoại giao” với Úc cho đến khi cuộc bầu cử ở Úc diễn ra vào đầu năm 2022 với mong muốn Thủ tướng Scott Morrison sẽ không giành được chiến thắng. Có vẻ như Paris cũng không

có ý định nghe những lời giải thích từ Thủ tướng Anh. Hành động này chỉ làm tăng thêm căng thẳng với Pháp.

Cơ hội đang nhanh chóng khép lại

Tất cả những điều trên đều không tốt cho nỗ lực tập hợp liên minh chống Trung Quốc. Nhưng cũng không thể đẩy hết trách nhiệm cho chính quyền Biden và các đồng minh Anglo. Trên tất cả, Liên minh AUKUS đã cho thấy rõ được phản ứng gấp rút của Mỹ và Úc trước sự trỗi dậy của Trung Quốc và phản ứng này hoàn toàn đối lập với các nước Châu Âu. Ngay cả các nhà ngoại giao Pháp cũng thừa nhận với tôi rằng chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương vẫn còn thiếu tính chiến lược và cần phải bổ sung thêm yếu tố “chính trị” trong những tháng tới. “Chúng tôi bị kẹt giữa việc không sẵn sàng tiến lên của chính mình và việc một nước Mỹ ít quan tâm” một quan chức quốc phòng Đức cho biết. Như nhà nghiên cứu Tom Wright từ Viện nghiên cứu Brookings đã lưu ý gần đây, Châu Âu và Mỹ không còn nhiều thời gian để thiết lập tầm nhìn chung. Một câu hỏi được đặt ra là: Còn bao lâu nữa trước khi lại có một Tổng thống coi "Nước Mỹ là trên hết" xuất hiện ở Washington hay những thay đổi chính trị ở Châu Âu sẽ khiến cho hợp tác xuyên đại tây dương còn khó hơn nữa? Thời điểm hiện tại, những điều kiện cho hợp tác đang tốt hơn nhiều so với tương lai.

Thương mại, Công nghệ & Kết nối

Cuộc họp Hội đồng Thương mại và Công nghệ (TTC) giữa Washington và Liên minh Châu Âu vừa qua tại Pittsburgh đã mang đến những tia hy vọng, với việc cả hai bên cam kết hợp tác chặt chẽ hơn về kiểm soát xuất khẩu, sàng lọc đầu tư và thiết lập tiêu chuẩn.

Theo tác giả, các quan chức ở Washington cũng đã bắt đầu các cuộc thảo luận kín đáo với các đối tác như Hà Lan và Nhật Bản nhằm tạo ra sự đồng thuận, bên ngoài Thỏa thuận Wassenaar, về kiểm soát xuất khẩu liên quan đến chất bán dẫn. Một cách tiếp cận chung đối với vấn đề quan trọng này của các quốc gia cùng chí hướng sẽ phát đi một tín hiệu mạnh mẽ. Cũng có những dấu hiệu cho thấy Châu Âu đang chuẩn bị thực hiện các chính sách khác liên quan đến Trung Quốc vốn đã bị mắc kẹt trong nhiều năm trong tình trạng quan liêu. Thật đáng khích lệ khi thấy Chủ tịch Ủy ban châu Âu Ursula von der Leyen thực hiện một cuộc cải tổ chiến lược kết nối của EU - được đổi tên thành Cổng Toàn cầu (Global Gateway) - trong bài phát biểu của bà về liên minh vào giữa tháng 9.

Tuy nhiên, vẫn có những lý do để đặt câu hỏi liệu Ủy ban Châu Âu có nghiêm túc trong việc phát triển một giải pháp địa chính trị thực sự thay thế cho Sáng kiến Vành đai và Con đường (BRI) của Trung Quốc như các quốc gia thành viên lớn đã thúc giục hay không. Tôi được biết, đồng thời với việc ra mắt Công Toàn cầu, các tổ chức EU cũng sẵn sàng tăng gấp đôi hợp tác kết nối với Trung Quốc, với việc khởi động một nghiên cứu lớn trị giá 2 triệu USD (được tài trợ bởi cả Brussels và Bắc Kinh) về các hành lang vận tải đường sắt giữa Châu Âu và Trung Quốc. Nghiên cứu, do Ngân hàng Tái thiết và Phát triển Châu Âu và Ngân hàng Đầu tư Cơ sở hạ tầng Châu Á thực hiện, đã khiến một số nhà ngoại giao EU phải ngạc nhiên vì nó bao gồm khả năng có các hành lang đường sắt qua các nước như Iraq, Syria, Ấn Độ, Pakistan, Iran, và Afghanistan. Một số người coi đây là việc sử dụng tiền đóng thuế của người EU để tiếp tục tham vọng BRI của Bắc Kinh trong các lĩnh vực mà họ quan tâm. Ủy ban Châu Âu sẽ phải giải thích dự án này phù hợp với Công Toàn cầu như thế nào, một sáng kiến mà Von der Leyen đã nêu rõ là nhằm chống lại ảnh hưởng của Bắc Kinh.

Cuộc bầu cử ở Đức

Có nhiều quan điểm khác nhau về kết quả bầu cử này. Nhiều nhà quan sát tin rằng với kịch bản liên minh giữa ba Đảng: Đảng Dân chủ Xã hội, Đảng Xanh và Đảng Dân chủ Tự do, chính sách của Đức sẽ không có nhiều thay đổi. Theo những người khác, bao gồm cả tôi tin rằng cuộc chuyển giao quyền lực của cựu Thủ tướng Angela Merkel và sự tham gia của Đảng Xanh và Đảng Dân chủ Tự do vào chính phủ Đức sẽ thúc đẩy đường lối đối ngoại cứng rắn hơn với Bắc Kinh. Đây là quan điểm được chia sẻ bởi một số nhà ngoại giao đã từng làm việc, tiếp cận với chính sách của Trung Quốc ở Berlin và Brussels trong những năm gần đây. Nhưng thực tế là ứng cử viên hàng đầu cho vị trí Thủ tướng Đức – ông Democrat Olaf Scholz thuộc Đảng Dân chủ Xã hội vẫn chưa có chính sách đối ngoại cụ thể làm tăng thêm tính nghi vấn cho tất cả các dự đoán.

Một nhà ngoại giao Đức với mong muốn Berlin chuyển sang lập trường cứng rắn hơn đã chỉ ra những thay đổi sẽ xảy ra trong Chính phủ sau khi phe bảo thủ của bà Merkel mất quyền lực. Không chỉ có cựu Thủ tướng Đức Angela Merkel phải rời đi mà còn có cả các quan chức từ Cố vấn kinh tế Lars-Hendrik Röller đến Bộ trưởng kinh tế Peter Altmaier - những người đã góp phần thúc đẩy chính sách của bà đối với Trung Quốc. Bất kể là Scholz hay không, nếu Đảng Xanh phụ trách các Bộ ngoại giao và kinh tế, ông cho rằng sẽ có một động lực rất khác ở Berlin. Một nhà ngoại giao khác có quan điểm thận trọng hơn: “Liệu chúng ta có thay đổi thái độ và cách thuyết phục hay không? Tôi nghĩ là có”, nhà ngoại giao nói. “Câu hỏi đặt ra ở đây là những thay đổi này sẽ được chuyển thành sự thay đổi trong chính sách bao nhiêu.” Nhà ngoại giao này

dự đoán rằng Tổng thống Pháp Emmanuel Macron sẽ tận dụng sự vắng mặt của bà Merkel để tạo thêm khoảng cách giữa Châu Âu và Mỹ. “Scholz sẽ phản ứng ra sao nếu Macron đang kéo ông theo hướng đi này? Chúng tôi cũng không biết.”

Chính quyền tiếp theo sẽ phải đối mặt với các quyết định quan trọng trong những tháng đầu tiên, bao gồm vai trò của Hoa Kỳ trong mạng 5G của Đức và việc gia tăng các lệnh trừng phạt của Liên minh Châu Âu ở Tân Cương vào tháng 3. Căng thẳng leo thang ở eo biển Đài Loan có thể buộc Berlin phải lên tiếng khẳng định vị trí của mình đối với vấn đề là một trong những lần ranh đỏ của Trung Quốc. Một nhà ngoại giao thường xuyên trao đổi với các đối tác của Trung Quốc cho biết đây là mối quan tâm của Bắc Kinh. “Đó sẽ là cơn ác mộng tồi tệ nhất của họ. Bắc Kinh nhận thấy đang có sự thay đổi trong cuộc tranh luận về Đài Loan. Họ cũng thấy được những gì mà Đảng Xanh và Đảng Tự do Dân chủ đang nói đến. Nếu Đức bắt đầu lớn tiếng hơn thì Bắc Kinh thực sự có vấn đề.” Sẽ có thể tiếp tục có sự ra đi từ nhóm Hợp tác giữa Trung Quốc với các nước Trung và Đông Âu (16+1 group) vào năm sau, với các nước Estonia, Romania và Cộng hòa Séc đều đang cân nhắc theo chân Lithuania. Nếu các quốc gia này sau đó phải hứng chịu sự phản nộ của Bắc Kinh như Lithuania đã từng phải gánh chịu, thì các bên trong chính phủ tiếp theo của Đức sẽ sớm phải đối mặt với thử thách cho cam kết của họ đối với sự tăng cường đoàn kết Châu Âu trong vấn đề Bắc Kinh.

Người đứng đầu NATO: Trung Quốc không phải là kẻ thù

Jens Stoltenberg, Tổng thư ký NATO, nói với *Politico* rằng NATO không coi Trung Quốc là kẻ thù và điều quan trọng là phải hợp tác trong các vấn đề như biến đổi khí hậu và kiểm soát vũ khí.

Xem thêm:

Politico ngày 6/10/2021: [NATO head: China is not an enemy](#)

V- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ ĐỐI TÁC

Malaysia triệu đại sứ Trung Quốc để phản đối hành vi xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế

Hôm 4/10/2021, Malaysia đã triệu tập đại sứ Trung Quốc tại Kuala Lumpur Âu Dương Ngọc Tịnh để “truyền đạt lập trường và phản đối sự hiện diện và hành động của các tàu Trung Quốc,

bao gồm tàu khảo sát, trong vùng đặc quyền kinh tế của Malaysia, ngoài khơi bang Sabah và Sarawak”.

Động thái trên diễn ra một ngày sau khi tân Thủ tướng Malaysia Ismail Sabri Yaakob tuyên bố nước này “không nhượng bộ về vấn đề chủ quyền” trên Biển Đông.

Bình luận:

Trên *Asia Times*, học giả người Philippines Richard Javad Heydarian nhận định đây là “hành động bất ngờ” của Malaysia, khi nước này đoàn kết với các quốc gia Đông Nam Á trong chỉ trích sự hiện diện của các tàu Trung Quốc ở các vùng biển liền kề.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Malaysia ngày 4/10/2021: [Malaysia Protests the Encroachment of Chinese Vessels into Malaysian Waters](#)

Straits Times ngày 5/10/2021: [Malaysia summons Chinese envoy to protest South China Sea incursion](#)

Asia Times ngày 5/10/2021: [Malaysia, China go head to head in South China Sea](#)

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam lên tiếng về bộ phim Trung Quốc có tình tiết về cuộc chiến tranh biên giới Việt – Trung năm 1979

Tại họp báo thường kỳ ngày 7/10/2021, Bộ Ngoại giao Việt Nam đã lên tiếng trước thông tin Trung Quốc công chiếu trailer phim Quân đội Vương Bài với những chi tiết xuyên tạc lịch sử về cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc của Việt Nam giai đoạn thập niên 1980.

Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Thị Thu Hằng cho biết các cơ quan chức năng của Việt Nam đã chú ý đến thông tin này, đồng thời khẳng định: “Chủ trương nhất quán của Việt Nam đối với các vấn đề lịch sử là gác lại quá khứ, hướng tới tương lai, nhìn nhận lịch sử một cách đúng đắn và khách quan và có việc làm tích cực nhằm tăng cường sự hiểu biết, hữu nghị giữa người dân, đóng góp cho quan hệ hữu nghị, hợp tác và phát triển giữa các quốc gia trên thế giới. Chúng tôi đề nghị phía Trung Quốc cùng thực hiện nghiêm nhận thức chung của lãnh đạo cấp cao hai nước về tăng cường tuyên truyền hữu nghị, khách quan, củng cố cơ sở xã hội thuận lợi cho phát triển quan hệ hai nước”.

Cũng trong buổi họp báo trên, trả lời câu hỏi về phản ứng của Việt Nam trước việc nhóm tác chiến tàu sân bay Anh Queen Elizabeth cùng tàu hộ vệ Te Kaha (New Zealand) tiến vào Biển

Đông, bà Hằng tuyên bố: “Chủ trương nhất quán của Việt Nam là mọi hoạt động và hợp tác trên biển của các quốc gia cần tuân thủ các quy định của Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS 1982), đóng góp có trách nhiệm vì lợi ích chung, phù hợp với nguyện vọng của các quốc gia về thượng tôn pháp luật, nhất là Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS 1982), duy trì hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn và hợp tác ở Biển Đông”.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Việt Nam ngày 7/10/2021: [Nội dung Hop báo thường kỳ lần thứ 18 năm 2021](#)

Thế giới & Việt Nam ngày 7/10/2021: [Bộ Ngoại giao lên tiếng về bộ phim 'Quân đội Vương Bài' của Trung Quốc](#)

Tuổi Trẻ ngày 7/10/2021: [Tàu chiến Anh và New Zealand vào Biển Đông tập trận, Việt Nam nói gì?](#)

Năm quốc gia FPDA tham gia diễn tập Bersama Gold 2021 tại Biển Đông

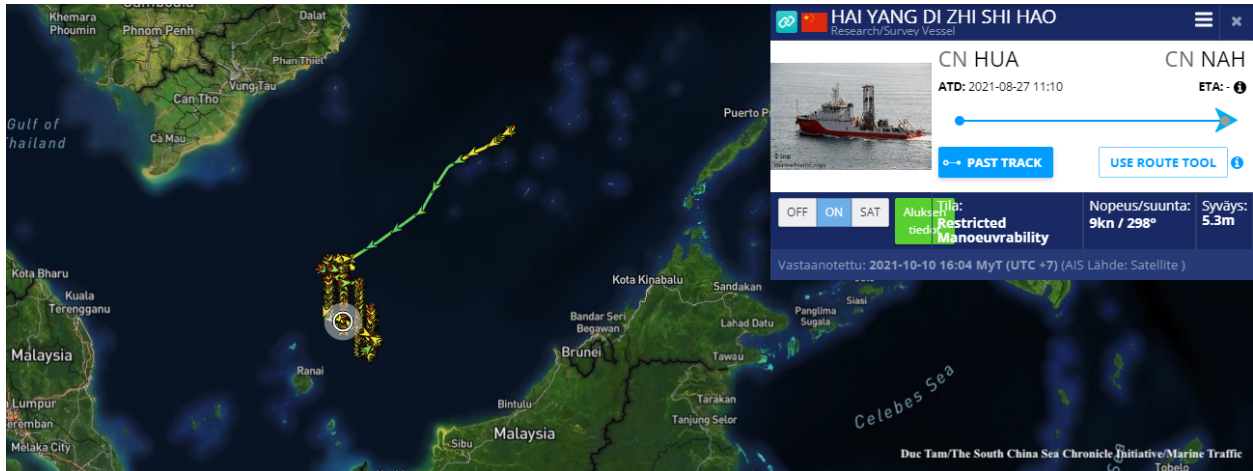
Ngày 8/10/2021, các quốc gia thuộc Tổ chức Phòng thủ Năm quốc gia (FPDA) bao gồm Australia, Malaysia, New Zealand, Singapore và Anh đã bắt đầu phân huấn luyện thực địa của cuộc tập trận Bersama Gold 2021 kéo dài ba ngày. Bersama Gold 2021(đổi tên từ Bersama Shield) bao gồm các cuộc tập trận trên biển, trên không chủ yếu ở vùng biển quốc tế tại Biển Đông giữa bờ biển của Malaysia và Singapore với các cuộc tập trận nối tiếp nhau như tập trận phòng không, chống ngầm, bắn đạn thật, diễn tập cơ động đội hình.

Xem thêm:

USNI News ngày 8/10/2021: [Malaysian and Singapore Drill with U.K., Australia and New Zealand in Bersama Gold 2021](#)

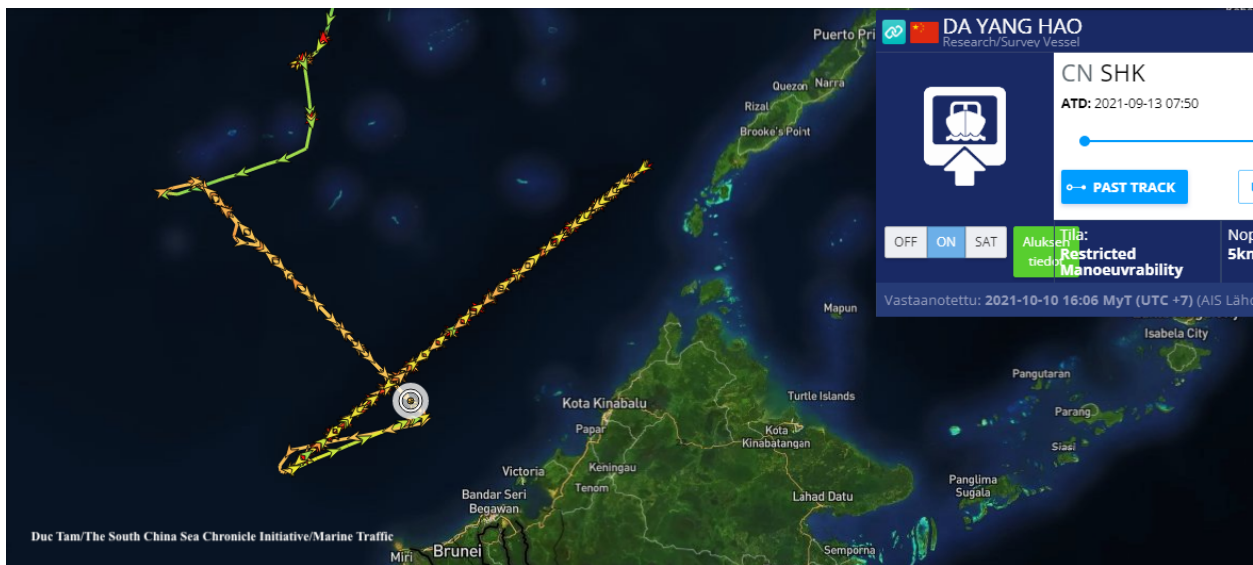
Hoạt động của các tàu khảo sát, nghiên cứu khoa học của Trung Quốc ở vùng biển các nước Đông Nam Á

Sau khi “nghỉ ngơi” tại Đá Chữ Thập, ngày 4/10/2021, tàu khảo sát Hải Dương Địa chất 10 (Hai Yang Di Zhi Shi Hao) đã quay trở lại vùng biển Natuna thuộc vùng đặc quyền kinh tế của Indonesia với sự hỗ trợ của Hải cảnh 6305.

Sơ đồ hoạt động của tàu Hải Dương Địa Chất 10 tuần 3-10/10/2021. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

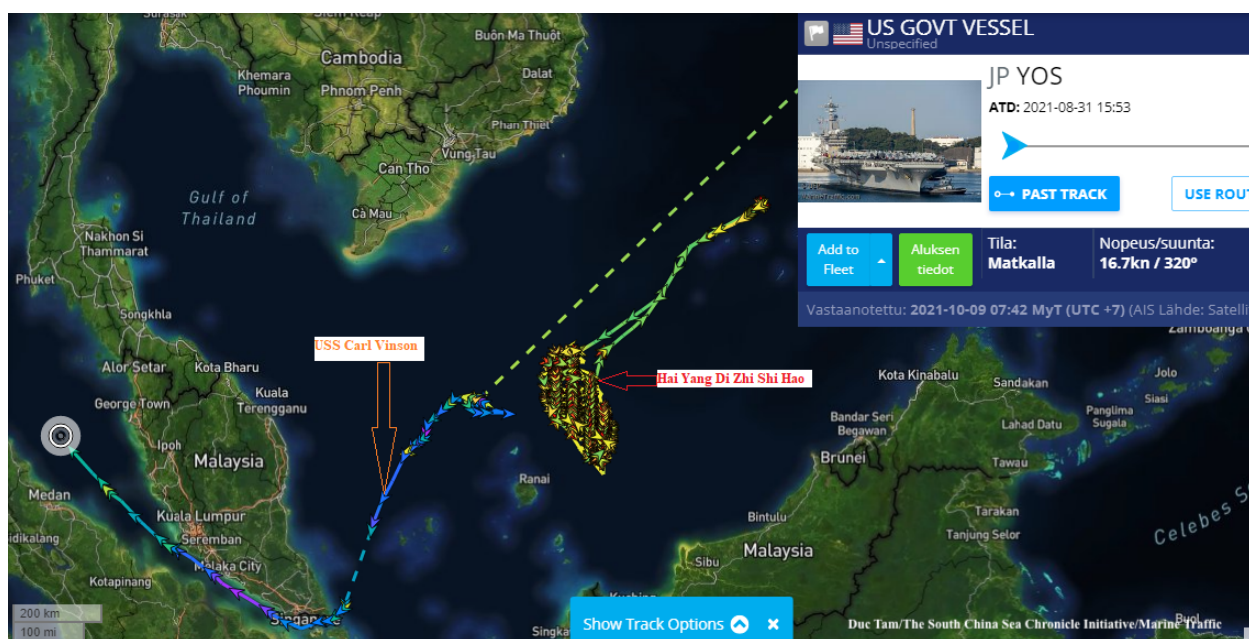
Trong khi đó, tàu nghiên cứu khoa học Đại Dương với sự hỗ trợ của Hải cảnh 6307 và 5202 (từ ngày 7/10) đã hoạt động trong vùng đặc quyền kinh tế của Malaysia, Brunei và Philippines từ ngày 25/9/2021. Khu vực tác nghiệp của Đại Dương kéo dài từ cụm bãi cạn Nam Luconia (cách bờ biển Malaysia khoảng 82 hải lý, Trung Quốc cũng tuyên bố chủ quyền) đến vùng biển tây nam đảo Palawan, Philippines. Ngày 7/10, nhóm tàu Trung Quốc đã rời khu vực tác nghiệp di chuyển tới khu vực phía tây nam bãi Tư Chính trước khi quay trở lại vào ngày 9/10.

Sơ đồ hoạt động của tàu Đại Dương từ ngày 24/9 - 10/10/2021. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

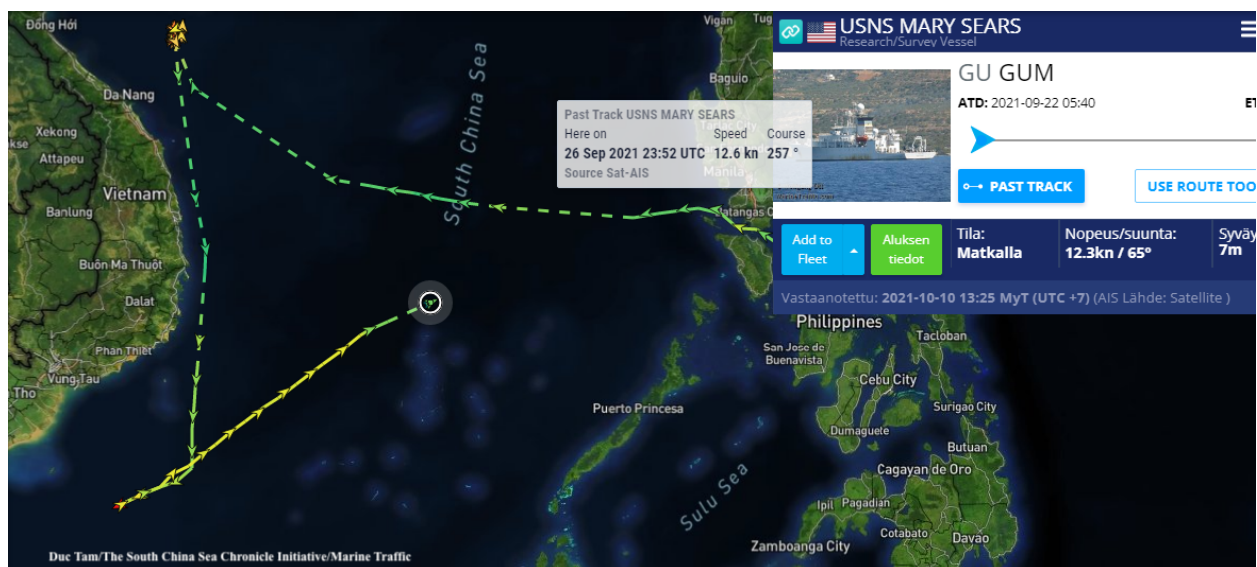
Hoạt động của tàu chiến Hoa Kỳ tại Biển Đông

Sau khi diễn tập cùng các nhóm tàu sân bay của Anh, Nhật Bản, tàu sân bay USS Carl Vinson đã đi vào Biển Đông sau đó đi qua eo biển Malacca tới Ấn Độ Dương. Dữ liệu từ Marine Traffic cho thấy, tàu sân bay Hoa Kỳ đã bật tín hiệu AIS tại vị trí phía bắc quần đảo Natuna, gần khu vực tác nghiệp của nhóm tàu khảo sát Hải Dương Địa Chất 10 ngày 7/10 và di chuyển qua eo biển Malacca vào ngày 8/10. Trước đó vào ngày 10 và 11/9, tàu sân bay Hoa Kỳ cũng đã bật tín hiệu AIS tại khu vực này trong khi thông thường các tàu chiến Mỹ chỉ bắt đầu bật AIS khi đến gần eo biển Malacca và tắt khi đi qua eo biển nhằm tránh tai nạn giống như đã từng xảy ra với tàu khu trục USS John S. McCain vào năm 2019.

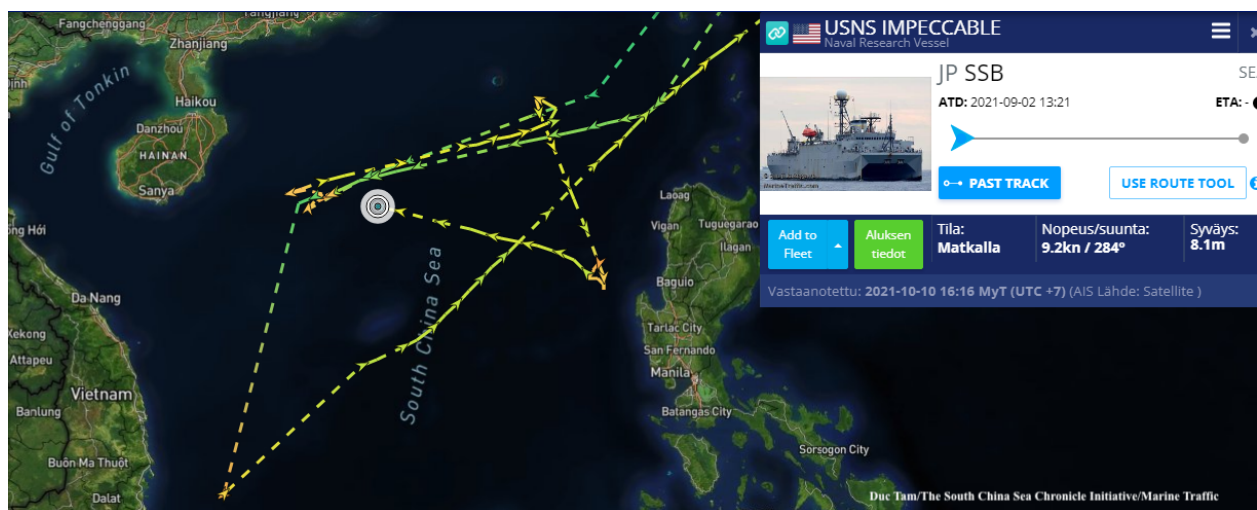
Sơ đồ hoạt động của tàu sân bay USS Carl Vinson. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

Tàu giám sát đại dương USNS Mary Sears đã vào Biển Đông từ ngày 27/9 và sau đó đã hoạt động khá gần căn cứ tàu ngầm Á Long trên đảo Hải Nam (cách gần 40 hải lý) từ ngày 29/9 đến 5/10. Ngày 5/10, USNS Mary Sears rời khu vực tác nghiệp di chuyển xuống phía nam khá gần bờ biển Việt Nam đến gần khu vực Côn Đảo sau đó di chuyển tới phía bắc quần đảo Trường Sa.

Sơ đồ hoạt động của tàu USNS Mary Sears. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

Một tàu giám sát đại dương khác của Mỹ là USNS Impeccable cũng đã có hai đợt hoạt động tại Biển Đông kể từ đầu tháng 9/2021: từ ngày 5/9 đến 13/9 và từ 29/9 đến hiện tại. Khu vực tác nghiệp chủ yếu của USNS Impeccable là từ eo biển Bashi đến khu vực phía đông căn cứ tàu ngầm Á Long. Ngoài ra, tàu giám sát đại dương này cũng đã xuất hiện tại vùng biển Khánh Hòa vào ngày 10/9.

Sơ đồ hoạt động của tàu USNS Impeccable. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

VI- PHÂN TÍCH – BÌNH LUẬN

Đặng Cẩm Tú: “Trật tự quốc tế dựa trên luật lệ” và vai trò của các nước vừa và nhỏ

Theo tác giả, vai trò của các nước vừa và nhỏ là nhân tố thiết yếu bảo đảm tính chính danh, phổ quát và ổn định của trật tự quốc tế dựa trên luật lệ. Tác giả chỉ ra các nước vừa và nhỏ - ví dụ như ASEAN - đang ngày càng giữ vai trò trung tâm trong hệ thống các thể chế khu vực và quốc tế, nhất là các cơ chế hợp tác tiểu đa phương. Bên cạnh đó, các nước vừa và nhỏ cũng có vai trò ngày càng quan trọng trong việc tham gia xây dựng luật lệ đối với những lĩnh vực mới nổi của đời sống quốc tế, như an ninh mạng, biến đổi khí hậu, tăng trưởng xanh. Tác giả nhận định, các quốc gia tầm trung, vừa và nhỏ cần tiếp tục thúc đẩy cam kết đối với các công cụ đa phương mang tính dung nạp, thay vì tham gia vào các tập hợp lực lượng mang tính loại trừ nhau do các nước lớn dẫn dắt.

(BTV: Mặt khác, hiện giờ vẫn còn đang những tranh luận về khái niệm thế nào là “nước nhỏ”? Một số nhà phân tích cho rằng xét về khía cạnh dân số, diện tích lãnh thổ, thì Việt Nam không phải là nước nhỏ và Việt Nam cần phải định vị chính xác về bản thân để có định hướng đúng đắn trong phát triển đất nước.)

Xem thêm:

Tạp chí Cộng sản ngày 29/9/2021: [“Trật tự quốc tế dựa trên luật lệ” và vai trò của các nước vừa và nhỏ](#)

Karl Chee Leong Lee: Dự luật EAGLE của Mỹ có ý nghĩa gì với Đông Nam Á?

Theo tác giả, các nước Đông Nam Á cần chú ý đến một số điểm sau đây trong Phần 205 (phần có đề cập đến ASEAN) của Dự luật Bảo đảm Sự lãnh đạo và tham dự toàn cầu của Mỹ (EAGLE Act). Đầu tiên, khoản 4 bày tỏ nguyện vọng của Mỹ được thấy ASEAN thúc đẩy hội nhập với các “quốc gia chung chí hướng” và liên kết với Mỹ, qua đó đặt ra thách thức với nguyên tắc trung tâm của ASEAN. Trong khi đó, khoản 18 khẳng định cam kết của Mỹ đối với việc phân bổ nguồn lực cho ASEAN để ủng hộ vai trò của ASEAN trong khu vực. Theo tác giả, điều khoản này mâu thuẫn với khoản 4, vốn xem nhẹ vai trò trung tâm của ASEAN. Ngoài ra, dự luật còn có các điều khoản tác động đến quan hệ của Mỹ với một số quốc gia Đông Nam Á nhất định, như các điều khoản về Biển Đông hay phương án thay thế cho dự án Vành đai và Con đường của Trung Quốc.

Xem thêm:

East Asia Forum ngày 5/10/2021: [What the US 'EAGLE Act' means for Southeast Asia](#)

Bert Hofman: Chính sách “thịnh vượng chung” của Trung Quốc không tự nhiên mà có

Tác giả chỉ ra chính sách “thịnh vượng chung” của Trung Quốc đã từng được nhắc đến trước đây, từ câu hỏi của Đặng Tiểu Bình năm 1986 “Chính sách của chúng ta là để một số người, một số khu vực giàu lên trước và giúp đỡ các khu vực lạc hậu, các khu vực tiến đầu tiên có nghĩa vụ giúp đỡ các khu vực lạc hậu sau đó”, cho đến một số tuyên bố gần đây của Đảng Cộng sản Trung Quốc và Chủ tịch Tập Cận Bình.

Tuy mức độ bất bình đẳng đang suy giảm, tác giả chỉ ra chính sách thuế của Trung Quốc gây bất lợi cho những người ít giàu có hơn. Tác giả đề xuất một số phương án để cải thiện phân phối thu nhập tại Trung Quốc như tăng trợ cấp cho nông thôn, tăng phúc lợi, đầu tư vào giáo dục, bỏ chính sách hộ khẩu hay cải cách quản lý đất đai ở nông thôn. Tuy vậy, hiện nay, Trung Quốc dường như lựa chọn cách tiếp cận khác: Khuyến khích người giàu đóng góp thêm cho xã hội. Tác giả nhận định cách tiếp cận này sẽ không tạo ra sự thay đổi lớn trong phân phối thu nhập và tài sản.

Xem thêm:

MERICS ngày 5/10/2021: [Common prosperity did not fall from the sky](#)

John Lee: Kinh tế chính trị không ổn định của Trung Quốc

Tác giả chỉ ra vụ việc của Evergrande cho thấy sự yếu kém về kinh tế chính trị của Trung Quốc, đặc biệt dưới thời Tập Cận Bình. Tác giả cho rằng Trung Quốc khó có thể “xiết” bong bóng bất động sản, khi 1/3 thu nhập của chính quyền địa phương đến từ đất đai. Theo tác giả, mô hình “ba cao một thấp” của Evergrande – nợ cao, đòn bẩy vốn cao, luân chuyển vốn cao và giá thành thấp – sẽ vẫn là điều bình thường ở Trung Quốc, kể cả trong trường hợp Evergrande sụp đổ. Tác giả cho rằng nguyên nhân chính gây ra bất bình đẳng ở Trung Quốc là các ưu tiên cho các doanh nghiệp nhà nước, hoặc có quan hệ tốt, khiến nền kinh tế tư nhân chịu thiệt. Trừ khi sự phân biệt đối xử nhằm vào khu vực tư nhân giảm bớt, của cải sẽ không được phân phối một cách tốt hơn.

Xem thêm:

Wall Street Journal ngày 6/10/2021: [China's Unstable Political Economy](#). Một bản PDF được lưu trữ tại [đây](#).

Karishma Vaswani: Trung Quốc thay đổi: Chính sách “thịnh vượng chung” của Tập Cận Bình ảnh hưởng thế nào đến thế giới?

Tác giả cho rằng chính sách “thịnh vượng chung” mà Trung Quốc đang áp dụng hứa hẹn tạo ra một xã hội công bằng hơn, tầng lớp trung lưu lớn hơn, giàu có hơn, cũng như các công ty biết cho đi thay vì chỉ nhận về. Đảng Cộng sản Trung Quốc kỳ vọng đây sẽ là sự thay thế cho mô hình phương Tây. Tuy vậy, chính sách này dẫn đến việc Đảng Cộng sản Trung Quốc kiểm soát chặt chẽ hơn môi trường kinh doanh và xã hội Trung Quốc.

Xem thêm:

BBC ngày 7/10/2021: [Changing China: How Xi's 'common prosperity' may impact the world](#)

Peter Martin: Tại sao Trung Quốc đang làm thế giới xa lánh?

Tác giả nhận định nguyên nhân lớn nhất khiến Trung Quốc bị bên ngoài nhìn vào với con mắt tiêu cực là chính sách “ngoại giao chiến lang” mà nước này áp dụng. Tuy nhận ra hậu quả của chính sách này, theo tác giả, Trung Quốc không có khả năng tự thay đổi. Có hai nguyên nhân chính gây ra tình trạng này. Thứ nhất là sự tự tin quá mức của Bắc Kinh. Thứ hai là việc các nhà ngoại giao Trung Quốc “bất tín hiệu” từ ông Tập Cận Bình và trở nên quyết đoán hơn để đảm bảo an toàn cho bản thân. Tác giả cũng chỉ ra chính sách ngoại giao chiến lang khiến các kênh liên lạc ngoại giao giữa Trung Quốc và Mỹ trở nên không hiệu quả.

Xem thêm:

Foreign Affairs ngày 6/10/2021: [Why China Is Alienating the World](#)

Aaron L. Friedberg: Điều gì đang xảy ra ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương hiện là mặt trận trung tâm trong cuộc chiến tranh lạnh mới giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ với khởi điểm là vấn đề Đài Loan khoảng 30 năm trước giờ đây đã phát triển cả về cường độ và phạm vi kéo dài từ Nhật Bản, Biển Đông đến Vịnh Ba Tư và bờ biển phía đông của Châu Phi.

Kể từ khi cải cách, mở cửa vào cuối những năm 1970, Trung Quốc đã vươn mình trở thành một cường quốc với phần lớn các hoạt động thương mại đi bằng đường biển. Kể từ đầu những năm 1990, lãnh đạo Trung Quốc đã tìm cách phát triển vũ khí và các khái niệm quân sự để hạn chế

sức mạnh của Hoa Kỳ ở tây Thái Bình Dương, ngăn chặn sự can thiệp của nước này vào một cuộc xung đột có thể xảy ra trong tương lai tại các vùng biển xung quanh Trung Quốc. Về lâu dài, Bắc Kinh hi vọng sẽ “không chiến mà thắng”, làm suy yếu độ tin cậy các đảm bảo an ninh của Hoa Kỳ, làm suy yếu các liên minh của nước này và dọn đường cho Trung Quốc trở thành cường quốc ưu thế ở Đông Á – Âu. Tại Thái Bình Dương, năng lực hàng hải của Trung Quốc đã được nâng cấp đáng kể trong khi ở Ấn Độ Dương thì vẫn còn có những hạn chế lớn. Mặc dù, Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc có thể có khả năng sơ tán dân thường và thực hiện các cuộc tuần tra chống cướp biển ở ngoài khơi Châu Phi nhưng vẫn chưa sẵn sàng tăng cường đáng kể lực lượng trên bờ để đe dọa hoặc hỗ trợ các chính quyền địa phương, càng không có khả năng gây ra thất bại có tính quyết định cho hải quân của các đối thủ cạnh tranh hàng đầu như Ấn Độ chứ chưa nói đến Hoa Kỳ.

Tại Biển Đông, nếu thực thi được các tuyên bố chủ quyền của mình chống lại các nước láng giềng, Bắc Kinh sẽ có thể kiểm soát việc sử dụng các tài nguyên thiên nhiên tại Biển Đông, điều tiết giao thông qua Biển Đông để gây sức ép về thương mại lên các nước láng giềng Đông Bắc Á hoặc buộc tàu của Hoa Kỳ và các nước khác phải đi các tuyến đường dài, tốn kém hơn để tránh đi qua Biển Đông. Tương tự, nếu Trung Quốc có khả năng ngăn chặn vận tải biển và thống trị các điểm nút ở hai đầu Ấn Độ Dương thì có thể đe dọa Ấn Độ và làm gián đoạn dòng chảy thương mại đến và đi từ Tây Âu, Đông Á và Hoa Kỳ.

Nếu Bắc Kinh có thể làm suy yếu các liên minh của Hoa Kỳ ở Đông Á, đẩy các lực lượng Hoa Kỳ về chuỗi đảo thứ hai và khẳng định quyền kiểm soát đối với vùng biển phía tây Thái Bình Dương thì nước này sẽ có vị trí tốt để xây dựng trật tự Á - Âu mới với Trung Quốc làm trung tâm.

Sức mạnh của Mỹ đặc biệt là sức mạnh hải quân đã và đang cản đường Bắc Kinh “thống nhất” Đài Loan và khẳng định yêu sách chủ quyền ở Biển Đông. Ngoài ra, Hoa Kỳ cũng đã tham gia hai cuộc chiến tranh thế giới và tiến hành Chiến tranh Lạnh kéo dài 40 năm để đảm bảo không một cường quốc Âu – Á thù địch nào có thể đạt được vị trí ưu thế trong khu vực như vậy.

Xem thêm:

U.S. Naval Institute tháng 10/2021: [What's At Stake In The Indo-Pacific](#)

VII- NGHIÊN CỨU KHOA HỌC – BÁO CÁO CHÍNH SÁCH

Jeffrey Ordaniel et al. (2021) The United States and Viet Nam- Charting the Next 25 Years in Bilateral Security Relations

Đây là bản kỷ yếu của Diễn đàn An ninh kênh 2 Mỹ - Việt Nam, được tổ chức bởi Pacific Forum, với sự hỗ trợ của Cơ quan Giám thiếu Đe dọa Quốc phòng, Bộ Quốc phòng Mỹ (DTRA) và Học viện Ngoại giao Việt Nam, tháng 5/2021. Diễn đàn có sự tham gia của nhiều chuyên gia an ninh – đối ngoại hàng đầu của Việt Nam và Mỹ.

Diễn đàn đã đề ra một số khuyến nghị chính sách như sau:

1. Mỹ nên chính thức đề xuất nâng cấp quan hệ với Việt Nam lên đối tác chiến lược. Hai bên nên đặt kế hoạch kết thúc đàm phán trong 2 năm tới.
2. Bộ Quốc phòng Mỹ nên giúp Việt Nam trong lĩnh vực ISR (tình báo, giám sát và do thám), cũng như giúp Việt Nam công khai và ghi lại những hoạt động ngầm của Trung Quốc. Hà Nội sẽ hoan nghênh các động thái này.
3. Mỹ nên ủng hộ sự đa dạng hóa trong các mối quan hệ hợp tác quốc phòng của Việt Nam và xây dựng mối quan hệ thực chất với Việt Nam trên nhiều lĩnh vực, bao gồm KHCN hay thương mại.
4. Hai chính phủ nên lập ra hai nhóm làm việc ở kênh 1 và kênh 2 để thảo luận về các yêu cầu và ưu tiên quốc phòng của Việt Nam. Mỹ nên tăng viện trợ quốc phòng và miễn trừ Việt Nam khỏi Đạo luật Chống lại Kẻ thù của nước Mỹ thông qua trừng phạt (CAATSA).
5. Hai nước cần tăng cường các chuyến thăm cấp cao và liên hệ giữa hai quân đội. Mỹ cũng cần tiếp tục hỗ trợ Việt Nam giải quyết hậu quả của dioxin và bom mìn còn sót lại, cũng như tạo điều kiện cho các chuyên gia trẻ Việt Nam đến thăm và làm việc tại Mỹ.
6. Mỹ nên tạo cơ hội cho sĩ quan trẻ Việt Nam đến các cơ quan của Mỹ, tạo thêm cơ hội cho các cuộc huấn luyện song phương và đa phương, hướng đến việc tăng khả năng phòng thủ của Việt Nam và đề ra các sáng kiến mới.
7. Mỹ có thể hợp tác với Việt Nam trên nhiều diễn đàn đa phương.
8. Trong ngắn hạn, Mỹ nên tạo cơ hội cho sĩ quan quân đội Việt Nam học tiếng Anh. Về dài hạn, Mỹ và Việt Nam nên thiết lập một trung tâm đào tạo tiếng Anh tại Việt Nam để đào tạo cho cả các sĩ quan từ Campuchia, Lào, Myanmar hay Thái Lan.

9. Mỹ cần giữ vững vị trí là đối tác quan trọng nhất của Việt Nam trong lĩnh vực phát triển năng lượng hạt nhân.
10. Mỹ cần hợp tác với Việt Nam và ASEAN để đối phó với các thách thức tiềm tàng của các trạm năng lượng hạt nhân nổi trên biển.
11. Mỹ nên tiếp tục lên án các hành vi xấu (và phi pháp) trên Biển Đông.
12. Diễn đàn an ninh cần được tiếp tục, với địa điểm luân phiên giữa Hà Nội và Washington.

Xem toàn văn báo cáo tại [đây](#)

Johan Saravanamuttu (2021) Malaysia Policies and Interests in the South China Sea

Tác giả chỉ ra chính sách của Malaysia tại Biển Đông tỏ ra hiệu quả trong việc bảo vệ lợi ích của nước này trong các lĩnh vực như dầu khí, bảo vệ các yêu sách của nước này ở Biển Đông hay gìn giữ hòa bình, an ninh, giữ quan hệ tốt với Trung Quốc và các nước yêu sách khác.. Tuy vậy, Malaysia cũng phải đối mặt với một số thách thức nhất định, đặc biệt là trong những năm gần đây: Hiệp ước về dầu khí với Brunei bị đình chỉ, trong khi Trung Quốc vẫn quấy rối các tàu thăm dò dầu khí của Malaysia ở Biển Đông và xâm phạm vùng biển nước này.

Xem toàn văn báo cáo tại [đây](#)

Audrey Fritz (2021) The foundation for innovation under military-civil fusion

Chiến lược quân – dân dung hợp (MCF) của Trung Quốc đã nhận được sự chú ý ngày càng nhiều hơn từ các nước trên thế giới trong bối cảnh các chính phủ, trường đại học và các ngành công nghiệp các nước nhận thức rõ hơn về những rủi ro khi “tương tác” với Trung Quốc. Một trong những rủi ro chính liên quan đến MCF là lo ngại việc chuyển giao công nghệ bất hợp pháp sẽ giúp Trung Quốc vươn lên và vượt qua các nước phương Tây về công nghệ quốc phòng.

Mặc dù chiến lược MCF có thể có các mục tiêu dài hạn nhằm đạt được các ưu thế quốc phòng tối cao và thúc đẩy cạnh tranh kinh tế nhưng vẫn chỉ ở giai đoạn phát triển ban đầu. Bản tóm tắt của chiến lược này mô tả các trường đại học Trung Quốc là chìa khóa để thực hiện thành công MCF đặc biệt là các trường đại học có liên quan đến hàng hải, nơi việc chuyển giao công nghệ có thể đạt hiệu quả. Trung Quốc đã xây dựng chiến lược MCF với cách tiếp cận toàn xã hội, trong đó các trường đại học của nước này có thể đạt được vị thế toàn cầu như các trường đại học ưu tú và cùng với các doanh nghiệp trở thành phương tiện chính để đổi mới khoa học và công nghệ.

Thông tin cơ bản về MCF thể hiện vai trò then chốt của đổi mới khoa học và công nghệ trong giai đoạn này thông qua các trường đại học; bản tóm tắt chính sách này cũng sẽ thảo luận về chiến lược phát triển theo định hướng đổi mới và các kế hoạch phát triển trường đại học trọng điểm, cùng với đó là cách thức các trường đại học này tham gia chiến lược MCF.

Xem toàn văn báo cáo [ở đây](#).

Patricia M. Thornton (2021) Through the Mirror of CCP History- Four Perspectives

Tác giả đã điểm 4 cuốn sách được xuất bản gần đây về lịch sử Đảng Cộng sản Trung Quốc: *From Rebel to Ruler: One Hundred Years of the Chinese Communist Party* (Tony Saich), *China's Leaders: From Mao to Now* (David Shambaugh), *The Chinese Communist Party: A Century in Ten Lives* (Timothy Cheek, Klaus Mühlhahn & Hans Van de Ven) và *The Party and the People: Chinese Politics in the 21st Century* (Bruce Dickson). Theo tác giả, 4 cuốn sách này mang đến cho người đọc các quan điểm rộng rãi về quá khứ, hiện tại và tương lai của Trung Quốc.

Xem toàn văn bài viết tại [đây](#)